

บทที่ 4

บริบทชุมชน

บริบทชุมชนของพื้นที่ศึกษาทั้ง 4 แห่งมีความสำคัญอย่างมากต่องานวิจัยเรื่อง “การใช้ความหลากหลายของนกในการกำจัดศัตรูพืช” เพราะมีความสัมพันธ์กับความหลากหลายของนก รูปแบบการจัดการการเกษตร ตลอดจนวิธีการใช้ความหลากหลายและผลที่ได้รับจากการใช้นกช่วยกำจัดแมลงศัตรูพืช ซึ่งแตกต่างกันลงไป ในรายละเอียดของแต่ละพื้นที่

รายละเอียดของบริบทชุมชนที่ศึกษาในบทที่ 4 นี้ประกอบไปด้วย

- 1) ประวัติความเป็นมาและที่ตั้ง
 - 2) สภาพภูมิประเทศ
 - 3) ลักษณะภูมิอากาศ
 - 4) ทรัพยากรป่าไม้ แหล่งน้ำ และสัตว์ป่า
- โดยได้แยกออกเป็นตอนตามพื้นที่ศึกษาดังนี้
- 1) ชุมชนบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง
 - 2) ชุมชนบ้านป่าเมียง อำเภอดอยสะเก็ด
 - 3) ชุมชนบ้านน้ำรู อำเภอเชียงดาว
 - 4) ชุมชนบ้านป่าเกี๊ยะใหม่ อำเภอเชียงดาว

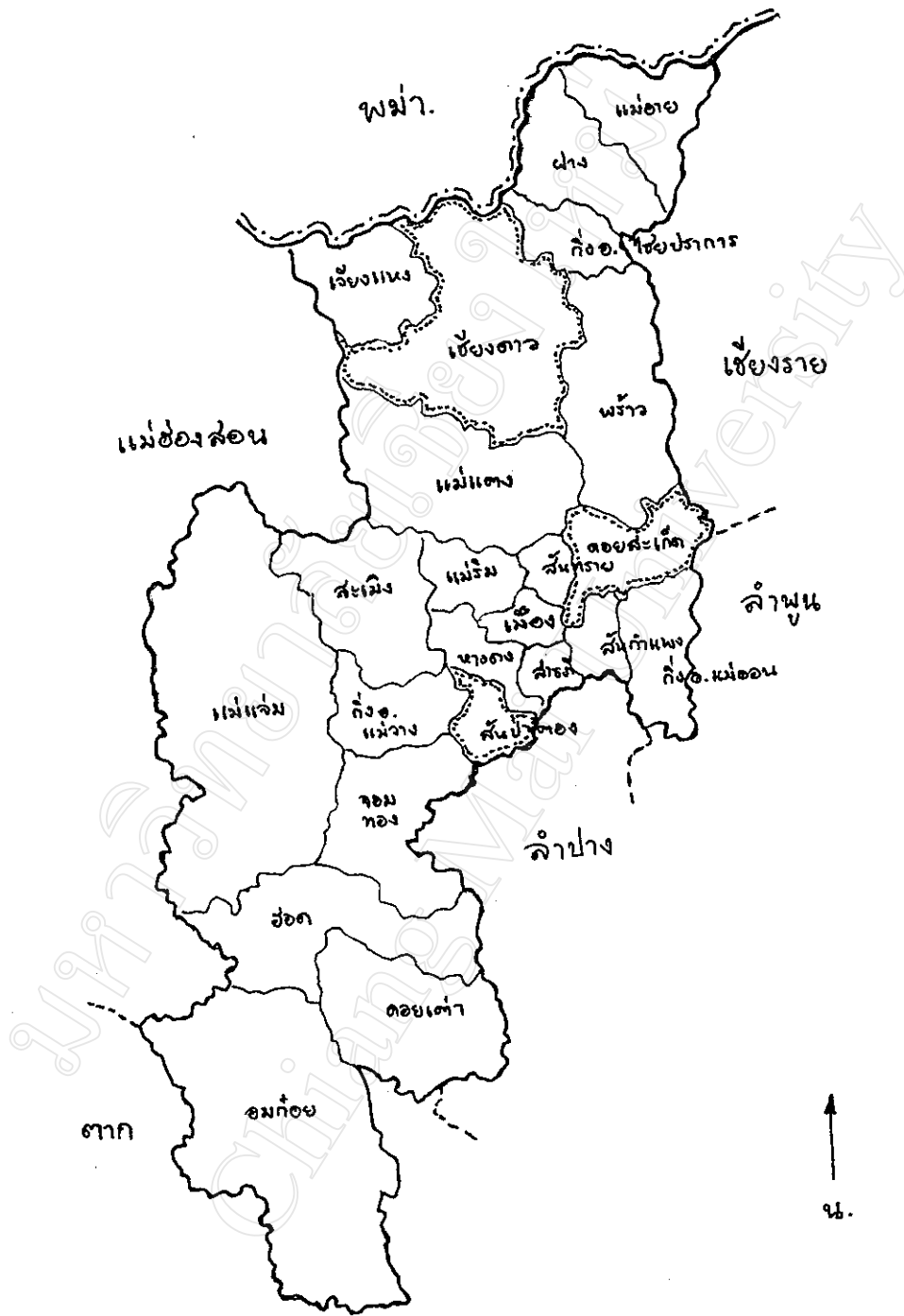
4.1 บ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง

4.1.1 สภาพภูมิศาสตร์

สภาพภูมิศาสตร์ของอำเภอสันป่าตองมีพื้นที่ทั้งหมด 178.188 ตร.กม. หรือประมาณ 111,367.40 ไร่ มีอาณาเขตดังนี้คือ ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ทิศใต้ติดเขตกิ่งอำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนทิศตะวันออก มีพื้นที่ติดกับ 3 อำเภอใน 2 จังหวัดคืออำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่และอำเภอเมืองกับอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน สำหรับทิศตะวันตก จรดกับอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่เช่นกัน

4.1.2 สภาพภูมิประเทศ

ส่วนสภาพภูมิประเทศ โดยทั่วไปเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ทำให้เกิดน้ำท่วมได้บ่อยและง่าย เมื่อถึงฤดูฝนหรือยามมีพายุเข้า จากพื้นที่ของอำเภอรวมทั้งหมด 111,367.40 ไร่เป็นที่ราบประมาณ 84,838

แผนภูมิที่ 15 แสดงแผนที่อำเภอที่ใช้ในการศึกษาวิจัยของจังหวัดเชียงใหม่

- แสดงแนวเขตประเทศ
- แสดงแนวเขตจังหวัดเชียงใหม่
- แสดงแนวเขตจังหวัดที่อยู่ติดกัน
- แสดงแนวเขตอำเภอที่ใช้ในการศึกษา

ไร่ ส่วนใหญ่ถูกใช้ประโยชน์ทางเกษตรรวมเกือบทั้งหมด ส่วนที่เหลือเป็นบริเวณที่เป็นภูเขาที่ไม่สูงนัก และมีป่าไม้เพียงเล็กน้อย คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ได้เพียงร้อยละ 10 ของพื้นที่ทั้งหมด บริเวณเนื้อที่ของป่าสงวนแห่งชาติจะอยู่ในเขตตำบลสันกลางและตำบลน้ำบ่อหลวง โดยมีพื้นที่รวมประมาณ 11,500 ไร่

ตารางที่ 1 แสดงสัดส่วนภูมิประเทศของ อำเภอสันป่าตอง

พื้นที่ทั้งหมด	111,376.40 ไร่	
- พื้นที่ราบ	84,838.40 ไร่	คิดเป็นร้อยละ 76.18
- ภูเขา	11,500.00 ไร่	คิดเป็นร้อยละ 10.33
- แหล่งน้ำ	15,029.00 ไร่	คิดเป็นร้อยละ 13.49

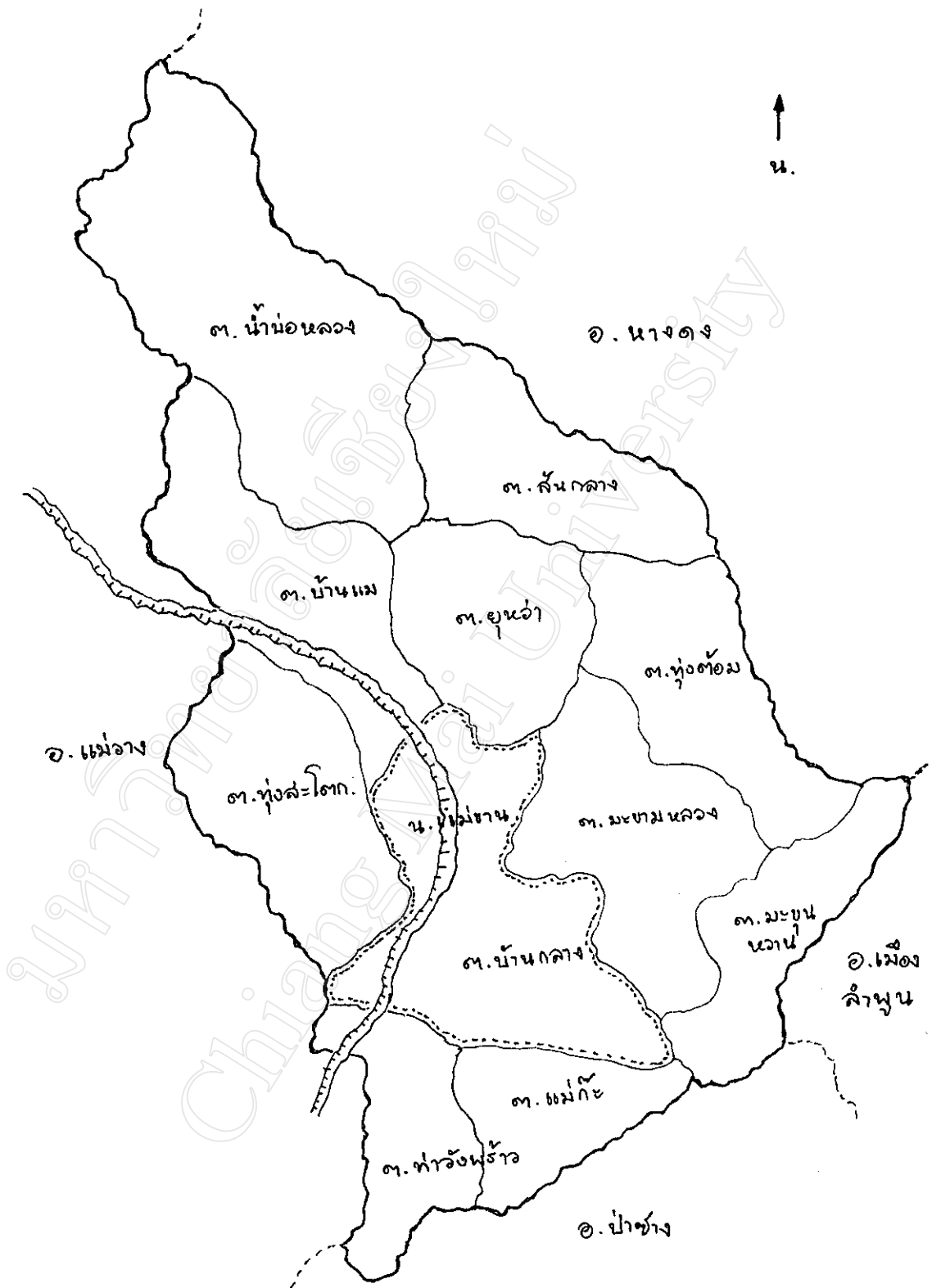
4.1.3 สภาพภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศ สภาพอากาศโดยทั่วไปของอำเภอสันป่าตองใกล้เคียงกับอำเภออื่นๆในจังหวัดเชียงใหม่โดยเฉลี่ยแล้วมีอากาศที่เย็นสบาย ไม่ร้อนมากหรือหนาวจัดจนเกินไป เกษตรกรสามารถทำการเพาะปลูกพืชได้ดีทุกฤดูกาล แต่จากข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาโดยตลอดเป็นที่น่าสังเกตว่า ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2533 เป็นต้นมา อุณหภูมิค่อยๆสูงขึ้น อากาศเริ่มจะร้อนอบอ้าวมากขึ้น ซึ่งตั้งแต่เดือนเมษายน ปีพ.ศ. 2540 เป็นต้นมา พบว่าอุณหภูมิโดยเฉลี่ยประมาณ 38-41°C และมีแนวโน้มว่าอากาศจะร้อนมากขึ้นเรื่อยๆ

ส่วนปริมาณน้ำฝนที่วัดได้จากสถิติการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยสถานีวัดน้ำฝน อำเภอสันป่าตอง พบว่ามีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยตลอดทั้งปีประมาณ 71.5 มม. เดือนที่มีฝนตกเฉลี่ยมากที่สุดคือเดือนสิงหาคม ซึ่งวัดได้ 132.8 มม. ส่วนอันดับสองรองลงมาคือเดือนกันยายนที่วัดได้ 116.7 มม. และในระยะหลังตั้งแต่ปี พ.ศ.2538 เป็นต้นมา ปริมาณน้ำฝนที่วัดได้เริ่มลดน้อยลงเรื่อยๆส่งผลให้สภาพน้ำใต้ดินมีปริมาณน้อยลงตามไปด้วย การขาดบ่อน้ำหรือการหาแหล่งน้ำใต้ดินต้องขุดลึกลงไปมากยิ่งขึ้น จนส่งผลกระทบต่ออุปโภคบริโภคอาหารประจำวันทางการเกษตรของชาวไร่-ชาวนา

ตารางที่ 2 แสดงภูมิอากาศของ อำเภอสันป่าตอง

ฤดู / เดือน	อุณหภูมิ (°C)	ปริมาณน้ำฝน (เฉลี่ย)
ฤดูร้อน มี.ค. - พ.ค.	37°C	21.8 มม.
ฤดูฝน มิ.ย. - ต.ค.	28°C	156.7 มม.
ฤดูหนาว พ.ย. - ก.พ.	22°C	8.6 มม.

แผนภูมิที่ 16 แสดงแผนที่อำเภอสันป่าตอง

- ~ แสดงแนวเขตตำบลต่างๆ ของอำเภอสันป่าตอง
- ~ แสดงแนวเขตตำบลที่ใช้ในการศึกษา

4. แหล่งน้ำธรรมชาติ แหล่งน้ำที่สำคัญในอำเภอสันป่าตอง ได้แก่ แม่น้ำปิง แม่น้ำขานและแม่น้ำวาง

1) แม่น้ำปิง เป็นแม่น้ำสายหลักของจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีต้นน้ำอยู่ที่อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ซึ่งไหลพาดผ่าน อำเภอแม่แตง อำเภอพร้าว อำเภอแม่ออน อำเภอสันทราย อำเภอเมือง อำเภอหางดงและอำเภอเมืองลำพูน จนมาถึง อำเภอสันป่าตอง ก่อนไหลไปรวมตัวกับแม่น้ำสายสำคัญอื่นๆ และเป็นแม่น้ำเจ้าพระยาในที่สุด

2) แม่น้ำขาน มีพื้นที่ต้นน้ำอยู่ในเขต อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ไหลผ่าน ตำบลน้ำบ่อหลวง ตำบลบ้านแม ตำบลทุ่งสะโตก และตำบลบ้านกลาง ของอำเภอสันป่าตอง แล้วไหลมาบรรจบกับแม่น้ำปิงที่ ตำบลท่าวังพร้าว อำเภอสันป่าตอง จัดว่าเป็นแม่น้ำที่มีความสำคัญต่อการเพาะปลูกในบริเวณดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง

3) แม่น้ำวาง มีต้นน้ำอยู่ในพื้นที่ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยไหลผ่าน อำเภอแม่วาง ตำบลทุ่งสะโตก มาบรรจบกับแม่น้ำขานที่ ตำบลท่าวังพร้าว อำเภอสันป่าตอง

นอกจากนี้ อำเภอสันป่าตองยังมีพื้นที่เก็บน้ำที่เรียกว่า หนองสะเรียม ซึ่งอยู่ที่หมู่ 9 ตำบลยุหว่า ขนาดความกว้างประมาณ 150 ไร่ ลึกประมาณ 4 เมตร กักเก็บน้ำได้ประมาณ 1,000,000 ลบ.ม.

5. ด้านประชากร ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 75 ของประชากรทั้งหมด โดยอาศัยน้ำจากชลประทาน น้ำฝน และจากแหล่งน้ำธรรมชาติ มีบางส่วนที่ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์หรือรับจ้าง โดยพื้นที่ที่ทานาคิดเป็น 41,732 ไร่ ทำสวนประมาณ 13,883 ไร่ และทำไร่เพียง 19,471 ไร่ ส่วนผลผลิตที่สำคัญและมีชื่อเสียง ตลอดจนเป็นพืชที่เกษตรกรนิยมปลูกกันมากคือ ข้าว ลำไย ถั่วเหลือง หอมหัวใหญ่ และกระเทียม

4.2 บ้านป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด

4.2.1 สภาพภูมิประเทศ

ขนาดที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอดอยสะเก็ดเป็นอำเภอขนาดกลาง มีพื้นที่ประมาณ 749 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของตัวเมืองเชียงใหม่ ระยะทางห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 18 กิโลเมตร ตามเส้นทางหลวงสาย เชียงใหม่-เชียงราย มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดและอำเภอใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ	เขตอำเภอพร้าว อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย
ทิศใต้	ติดต่อกับเขต อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันออก	ติดต่อกับเขตอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ และอำเภอเมืองปาน อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอสันกำแพง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

4.2.2. ลักษณะภูมิประเทศ

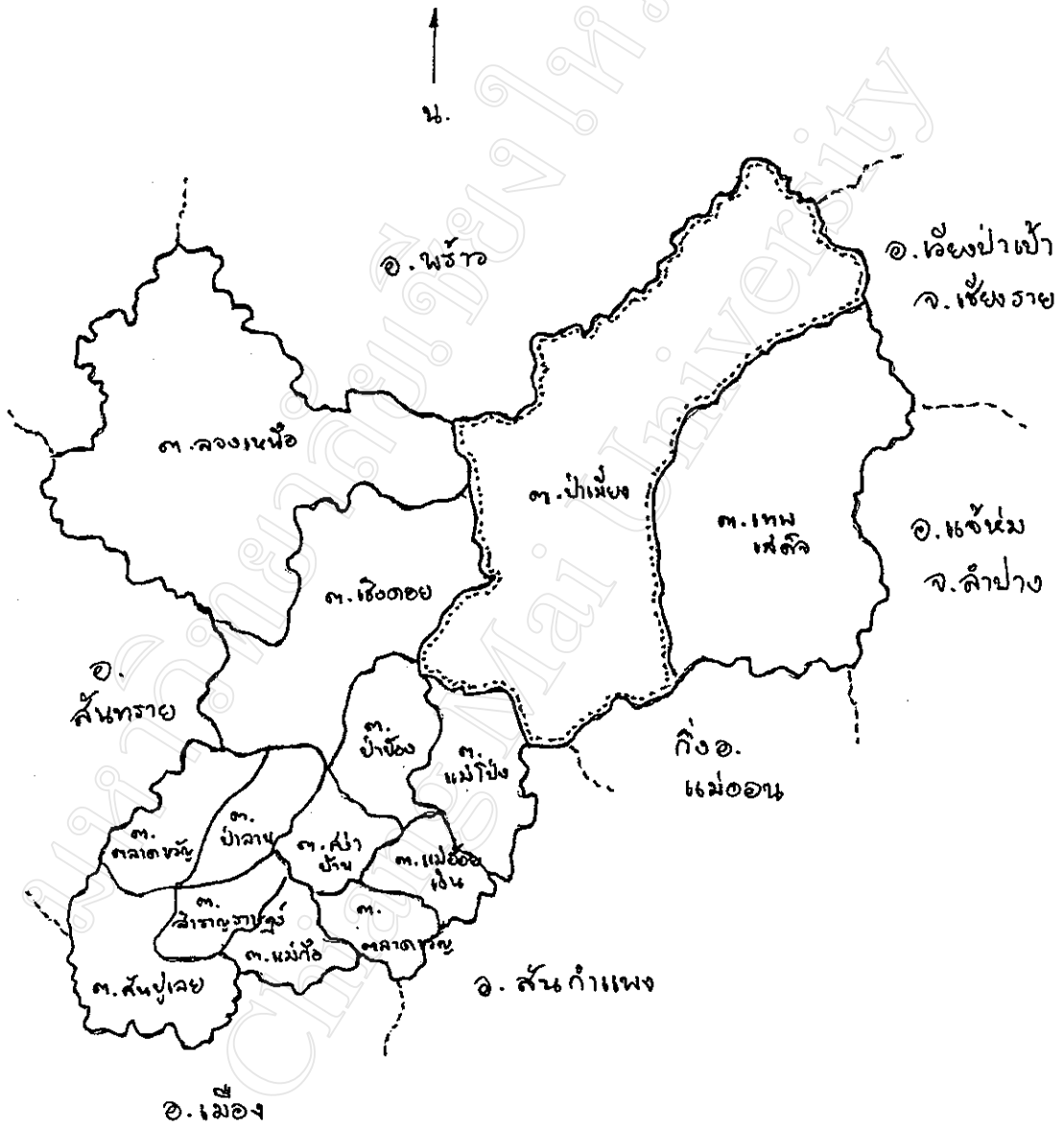
ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป ของอำเภอเป็นป่าและภูเขา ซึ่งอยู่ทางทิศเหนือและทางทิศตะวันออก ส่วนบริเวณพื้นที่ราบมีประมาณ 1 ใน 5 ของพื้นที่ทั้งหมด จะอยู่ทางทิศใต้และทิศตะวันตกซึ่งราษฎรจะใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อการเกษตรและสำหรับเป็นที่อยู่อาศัย โดยมีแม่น้ำไหลผ่าน ซึ่งสามารถใช้สำหรับบริโภคและใช้ในการเกษตร 4 สายคือ แม่น้ำกวาง แม่น้ำดอกแดง แม่น้ำฮ่องฮัก และแม่น้ำแม่โป่ง แม่น้ำเหล่านี้จะมีปริมาณน้ำมากเฉพาะในฤดูฝนคือ ช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายน และจะขาดแคลนน้ำในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม

4.2.3 แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ

1. บ้านป่าสักงาม หมู่ที่ 1 ตำบลวงเหนือ อำเภอคอยสะเก็ด บ้านป่าสักงาม เป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ในเขตโครงการพัฒนาพื้นที่ป่าขุนแม่กวาง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอประมาณ 20 กิโลเมตร โดยมีเขื่อนแม่กวงกั้นไว้ การคมนาคมที่ใกล้ที่สุดคือ ทางน้ำ หากจะเดินทางโดยรถยนต์ ก็ไปตามถนนสายแม่ใจ - พร้าว ระยะทางห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่ ถึงหมู่บ้าน 67 กิโลเมตรจะมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติอันได้แก่ แผ่นดินหวัด น้ำตกป่าสักงาม กาดผี ถ้ำหลวงป่าสักงาม

2. เขื่อนแม่กวง หมู่ที่ 1 ตำบลวงเหนือ อำเภอคอยสะเก็ด

3. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 4 ตำบลป่าเมี่ยง ห่างจากที่ว่าการอำเภอประมาณ 6 กิโลเมตร เนื้อที่ประมาณ 8,500 ไร่ โดยมีพระราชประสงค์ที่จะให้เป็นศูนย์กลางในการศึกษาทดลอง วิจัยเพื่อหารูปแบบการพัฒนาต่างๆ ในด้านการพัฒนาป่าไม้และการอนุรักษ์ต้นน้ำ ลำธาร การพัฒนาด้านการประมง ปศุสัตว์ การเกษตร และการเกษตรอุตสาหกรรม

แผนภูมิที่ 17 แสดงแผนที่อำเภอคอยสะเกิด

- แสดงแนวเขตตำบลต่างๆ ของอำเภอคอยสะเกิด
- - - แสดงแนวเขตตำบลที่ใช้ในการศึกษา

4.3 บ้านน้ำรู อำเภอเชียงดาว

4.3.1 ประวัติความเป็นมาของบ้านน้ำรู

ประวัติความเป็นมาของชุมชนบ้านน้ำรู

ชุมชนบ้านน้ำรู ตั้งอยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของหน่วยจัดการต้นน้ำห้วยน้ำรู สังกัดศูนย์จัดการต้นน้ำที่ 2 ส่วนอนุรักษ์ต้นน้ำ สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีพ.ศ.2517 เป็นต้นมา ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงมีพระราชดำริให้ฟื้นฟูสภาพป่าไม้และต้นน้ำลำธารบริเวณดอยสามหมื่น เนื่องจากสภาพป่าต้นน้ำในบริเวณดังกล่าวได้ถูกทำลายลงอย่างมาก โดยการก่อตั้งขึ้นในรูปแบบของโครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ โดยเฉพาะบนพื้นที่ต้นน้ำลำธารอันเกิดจากการปลูกฝิ่นและทำไร่เลื่อนลอยของชาวเขา โดยเน้นไปที่การส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นทดแทนการปลูกพืชเสพติดทั้งหลาย นอกจากนี้ยังมีการจัดระเบียบข้อบังคับของชุมชนขึ้นใหม่(ที่บ้านลีซอ) ตลอดจนการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านอื่นๆด้วย เช่น การศึกษาบนพื้นที่สูง การสาธารณสุข การทำการเกษตรที่ถูกต้อง และลดการแพร่ระบาดของยาเสพติด ในส่วนของการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลายนั้นได้มีการดำเนินงานปลูกสร้างสวนป่าขึ้นเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศป่าไม้และธรรมชาติของพื้นที่ต้นน้ำลำธารบริเวณที่เคยถูกแผ้วถางทำลายจนหมดสภาพ ให้กลับคืนเป็นป่าต้นน้ำที่มีระบบนิเวศใกล้เคียงกับสภาพธรรมชาติที่เคยเป็น

สาเหตุสำคัญที่ส่วนอนุรักษ์ต้นน้ำ จำเป็นต้องเข้าไปเกี่ยวข้องและจัดการดูแลเนื่องมาจากพื้นที่ดังกล่าวปกคลุมด้วยทรัพยากรป่าไม้อันมีค่าซึ่งเป็นแหล่งของต้นน้ำลำธารอันสำคัญ โดยเฉพาะป่าดงดิบเขา (Hill evergreen forest) อันเป็นจุดกำเนิดของต้นน้ำลำธารของลำน้ำแม่แตงก่อนไหลลงสู่แม่น้ำปิง ซึ่งได้หล่อเลี้ยงชีวิตและมีความสำคัญต่อประชาชนในเขตอำเภอแม่แตง อำเภอแม่ออนและโดยเฉพะอย่างยิ่งกับประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตัวอำเภอเมืองเชียงใหม่ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยปริมาณน้ำจากฝายเมืองก๊กเพื่อการประปาและการเกษตรในเขตตัวเมืองเชียงใหม่

ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงชันและสลับซับซ้อน ประกอบด้วยกลุ่มน้ำย่อย จำนวน 10 กลุ่มน้ำย่อยในเขตลุ่มน้ำแม่แตง และอีก 3 กลุ่มน้ำย่อยในเขตลุ่มน้ำปายโดยบริเวณบ้านน้ำรู เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารของกลุ่มน้ำปิงและลุ่มน้ำสาละวิน ลักษณะของกลุ่มน้ำย่อยมีลักษณะแคบลึกแต่ยาว มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางระหว่าง 520-1,952 เมตร

ลักษณะภูมิอากาศ

เนื่องจากชุมชนที่ศึกษาตั้งอยู่ในบริเวณหุบเขาบนพื้นที่ที่มีระดับความสูงประมาณ 1,500 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง จึงทำให้มีอุณหภูมิเย็นเกือบตลอดทั้งปี ดังรายละเอียดจากตาราง

ตารางที่ 3 แสดงภูมิอากาศและปริมาณน้ำฝนของชุมชนบ้านน้ำรู่ อำเภอเชียงดาว

ข้อมูล	ปริมาณ
อุณหภูมิ ตลอดทั้งปี (องศาเซลเซียส)	18.9
อุณหภูมิ สูงสุดเฉลี่ย (องศาเซลเซียส)	24.4
อุณหภูมิ ต่ำสุดเฉลี่ย (องศาเซลเซียส)	13.4
ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)	1,764.0

ที่มา : ข้อมูลหน่วยจัดการต้นน้ำห้วยน้ำรู่ พ.ศ. 2538

2. ทรัพยากรธรรมชาติ

สภาพพื้นที่ป่าโดยรอบของชุมชนส่วนใหญ่ยังคงสภาพเป็นป่าธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างสูง โดยเฉพาะในพื้นที่ตอนบนที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางตั้งแต่ 1,000 เมตรขึ้นไป ดังนั้นผู้เขียนจึงจำแนกทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ศึกษาออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่

2.1 ป่าไม้ผลัดใบ หรือ Evergreen forest ซึ่งในพื้นที่ดังกล่าว ผู้เขียนได้สังเกตและศึกษาจากข้อมูลของกรมป่าไม้พบว่า มีลักษณะของป่าไม้ในระดับที่สูงกว่า 1,000 เมตร อยู่ 2 ประเภท ด้วยกัน คือ

- ป่าดิบเขา หรือ Hill evergreen forest ซึ่งป่าชนิดนี้มักพบอยู่ในบริเวณที่ที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางตั้งแต่ 1,000 เมตรขึ้นไป พรรณไม้ป่าธรรมชาติที่พบส่วนใหญ่เป็นไม้ตระกูลก่อ (Fagaceae) ได้แก่ ก่อเดือย ก่อแป้น ก่อตาหมู ส่วนไม้เด่นอื่นๆ ได้แก่ มะขามป้อมดง หว่า จ่าปีป่า ทะโล้ และกำยาน สำหรับไม้พื้นล่างที่พบส่วนใหญ่เป็นพวกเฟิร์นและมอส

- ป่าสนเขา หรือ Pine forest โดยป่าสนหรือป่าสนเขาจะพบกระจายอยู่ทั่วไปเป็นหย่อมๆ ในบริเวณภูเขาสูง พรรณไม้ที่พบได้แก่ สนสองใบและสนสามใบ

2.2 ป่าผลัดใบ หรือ Deciduous forest จะพบได้ในพื้นที่ที่มีความสูงต่ำกว่า 1,000 เมตรจากระดับน้ำทะเล โดยในพื้นที่ศึกษาบริเวณบ้านน้ำรู่จะพบป่าประเภทนี้กระจายอยู่ทั่วไปอยู่ 3 ลักษณะด้วยกัน คือ

- ป่าเบญจพรรณ หรือ Mixed deciduous forest

- ป่าเต็งรัง หรือ Dry dipterocarps forest และ

- ป่าทุ่งหญ้า หรือ Savannah forest ซึ่งพบกระจายอยู่เป็นหย่อมๆ ในบริเวณที่เคยเป็นไร่ร้างเก่า

พรรณไม้ที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ สัก ยมหอม ยมหิน กว้าว เกิดแดง เกิดคำ เต็ง จี๊ป่า เหียง พลวง ตะแบก โมกใหญ่ ตะคร้ำ รกฟ้า ใผ่ ปอขาว เปล้า แผล้อย มะกุ่ม มะขามป้อม มะค่าโมง สัก ตั้วดำ เตี้ยว ส้าน ประดู่ มะเค็ด เป็นต้น ส่วนไม้พื้นล่างที่พบได้แก่ ไม้ตระกูลจิง ข่า ประงป่า ตลอด จนหญ้าและไผ่ ชนิดต่างๆ เช่น หญ้าเพ็ด ไผ่บง ไผ่ซาง

ลักษณะเด่นของพื้นที่และพื้นที่ที่มีความเปราะบางหรือ Sensitive ต่อระบบนิเวศ มีอยู่ด้วยกัน 2 จุด คือ ป่าดึกดำบรรพ์ที่คอยช้างซึ่งมีความสูงมากถึง 1,952 เมตรจากระดับน้ำทะเล ที่ผู้เขียนได้ไปสำรวจมาแล้ว พบว่ามีลักษณะของป่าที่ใกล้เคียงกับบริเวณยอดคอยอินทนนท์ ซึ่งมีความคล้ายคลึงกันทั้งชนิดของพรรณพืช และชนิดของนกหรือสัตว์ป่า ในปัจจุบันทางหน่วยจัดการต้นน้ำ ห้วยน้ำดังได้ประกาศเป็นเขตหวงห้าม หรือไมให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยมชมก่อนได้รับอนุญาต นอกจากนี้บริเวณดังกล่าวยังเป็นแหล่งของต้นน้ำที่สำคัญ 2 สายคือ น้ำแม่ปายและน้ำแม่แดง อีกทั้งยังเป็นบริเวณที่ถูกปกคลุมด้วยทะเลหมอกอย่างสวยงามในฤดูหนาว ซึ่งทำให้มีทัศนียภาพอันงดงามเป็นพิเศษดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวชมปีละเป็นจำนวนมากอีกด้วย และจากการสำรวจโดยตรงของผู้เขียนและข้อมูลจากกรมป่าไม้พบว่า ในพื้นที่ดังกล่าวมีหมู่บ้านชาวเขากระจัดกระจายอยู่ในพื้นที่ทั้งสิ้นจำนวน 15 หมู่บ้าน โดยอยู่ในลุ่มน้ำแม่แดง 12 หมู่บ้าน และอยู่ในลุ่มน้ำปาย 3 หมู่บ้านเพราะฉะนั้นบริเวณที่ตั้งของหมู่บ้านและที่ทำกินในพื้นที่ศึกษานี้จึงมีความสำคัญและมีผลกระทบต่อระบบนิเวศลุ่มน้ำทั้งสิ้น

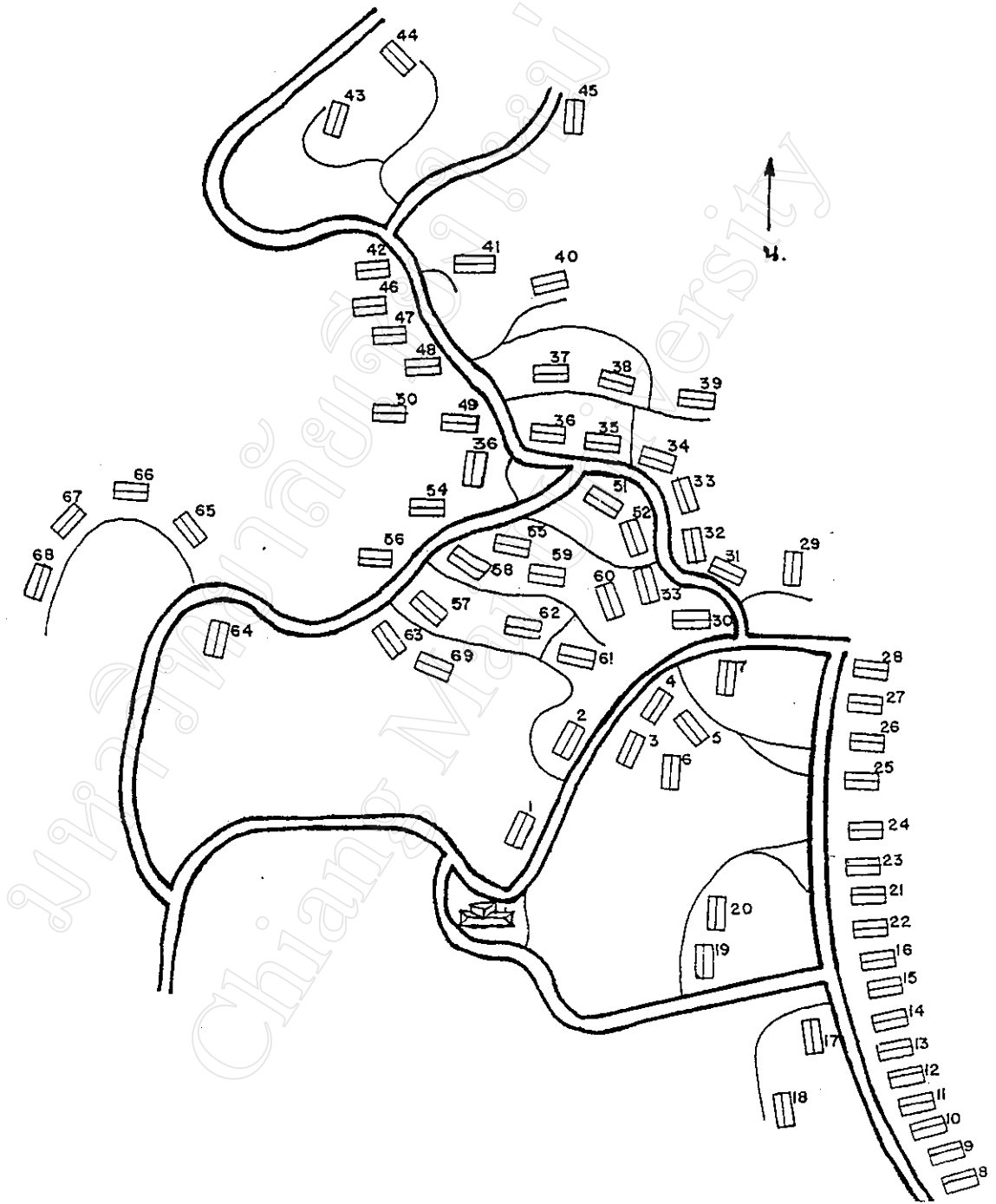
พรรณไม้สำคัญที่พบในพื้นที่ศึกษาบ้านน้ำจู้ จากรายงานของหน่วยจัดการต้นน้ำ กรมป่าไม้ ซึ่งผู้เขียนได้แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะอย่างง่ายๆ ดังนี้

- ไม้ยืนต้น ได้แก่ ก่อเดือย ก่อแป้น ทะโล้ จำปีป่า สนสามใบ เต็ง รัง อบเชย นางพญาเสือโคร่ง ก่วมแดง พลับป่า และมะไฟป่า

- ไม้พุ่ม ได้แก่ ใผ่ไร ใผ่บง ใผ่ซาง มะขามป้อม ตะไคร้ต้น

- ไม้พื้นล่าง ได้แก่ หวาย สาบหมา ข่าป่า เบิง ต่างคอย

สัตว์ป่า จากการสำรวจด้วยตัวของผู้เขียนเองและตรวจสอบจากฐานข้อมูลของศูนย์ชีววิทยาเชิงอนุรักษ์ มหาวิทยาลัยมหิดล จากข้อมูลของกรมป่าไม้และจากข้อมูลของอุทยานแห่งชาติ ห้วยน้ำดัง ไม่ปรากฏว่าพบสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม (Mammals) ขนาดใหญ่ เช่น ช้างป่าแล้ว แต่ยังมีอีกหลายชนิดที่สำคัญที่พบเห็นได้แก่ เก้ง หมูป่า หมิวควาย หมาน ไก่ ค่าง ชะนี อีเห็นและกระรอกชนิดต่างๆ ส่วนชนิดของนกที่สำคัญและหายากได้แก่ ไก่ฟ้าหางลายขวาง ไก่ฟ้าหลังขาว นกกระทาป่าไผ่ สำหรับชนิดที่มีรองลงไปได้แก่ นกพญาไฟ เขี้ยวชนิดต่างๆ นกมูม นกเขา นกกินปลี นกปรอด เป็นต้น สัตว์น้ำจะพบมากในลำน้ำแม่แดง ได้แก่ ปลาพลวง ปลาตะเพียน เต่า และตะพานน้ำ นอก

แผนภูมิที่ 18 แสดงแผนที่ชุมชนบ้านน้ำรู อำเภอเชียงดาว

- แสดงตำแหน่งบ้านในชุมชน
- แสดงตำแหน่งโรงเรียนในชุมชน

จากนี้ยังพบ ตัวชาลาตามานเดอร์ ซึ่งเป็นสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำชนิดหนึ่ง คือ จ๊กกึ่งน้ำ หรือจิ้งจกน้ำอินทนนท์ ในลำธารน้ำบนพื้นที่สูงๆ ได้ด้วย แต่มีปริมาณค่อนข้างน้อยและหายาก

4.3.3. ข้อมูลชุมชนและรอบพื้นที่

ประชากรที่อยู่อาศัยอยู่ในพื้นที่ศึกษาบ้านน้ำรู ประกอบไปด้วย ชาวเขาเผ่าลีซอ กะเหรี่ยง มูเซอ จีนฮ่อและคนพื้นเมือง โดยส่วนใหญ่เป็นชาวเขาเผ่าลีซอมากกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนประชากรทั้งหมด มีการตั้งบ้านเรือนอยู่กันเป็นกลุ่มเป็นชุมชน ซึ่งอาศัยวัสดุจากธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นและมีแนวโน้มที่จะสร้างบ้านเรือนที่เป็นแบบสมัยใหม่และมีความมั่นคงมากขึ้น ชุมชนบ้านน้ำรูมีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็งมีคณะกรรมการหมู่บ้านรวมตัวช่วยเหลือกันเป็นอย่างดีในการดำเนินงานการจัดระเบียบชุมชน ตลอดจนการออกกฎข้อห้ามและข้อบังคับต่างๆ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาคือศาสนาคริสต์และมีการนับถือผีควบคู่กันไปกับศาสนาคริสต์ด้วย การคมนาคมหรือการเดินทางระหว่างชุมชนหรือหน่วยงานอื่นที่อยู่ไกลออกไปค่อนข้างสะดวกในหน้าแล้ง แต่ลำบากมากในช่วงฤดูฝนเนื่องจากเป็นถนนดินหน้าอ่อน

ชุมชนบ้านน้ำรูส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และประกอบอาชีพรับจ้างควบคู่กันไป ซึ่งเป็นงานรับจ้างเกี่ยวกับการเกษตรภายในหมู่บ้านเดียวกัน หรือต่างหมู่บ้านกัน โดยจะรับจ้างภายหลังจากที่เสร็จสิ้นจากการทำการเกษตรของตนเองแล้ว และรายได้ที่ได้รับส่วนใหญ่มาก็มาจากการจำหน่ายพืชผลทางการเกษตร จากการสังเกตของผู้เขียนพบว่ามีทำการเกษตรในรูปแบบของวนเกษตร หรือ Agroforestry คิดเป็นประมาณ 75% ของพื้นที่ที่ทำการเกษตรทั้งหมด พืชที่ปลูกเป็นหลักได้แก่ ท้อ บัวย พลับ สาลี่ และมะม่วง โดยมีการปลูกพืชโตเร็วอื่นๆ แซมอย่างเช่น ข้าวโพด ข้าวบาร์เลย์ เผือก มันฝรั่ง ที่น่าสังเกตและมีความสำคัญคือ ผู้เขียนพบว่าเกษตรกรในชุมชนแห่งนี้มีการทำแนวอนุรักษ์ดินและน้ำโดยใช้ซากจากวัชพืชและหญ้าแฝกด้วย

ผลที่เกิดขึ้นต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนบ้านน้ำรู จากการเข้ามาจัดการของหน่วยจัดการต้นน้ำ กรมป่าไม้และจากความร่วมมือของเกษตรกร โดยรายงานของกรมป่าไม้พบว่า 1. ชุมชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการจัดการและป้องกันทรัพยากรธรรมชาติตลอดจนสิ่งแวดล้อมมากขึ้น 2. ป่าที่ถูกทำลายเริ่มมีการฟื้นตัวขึ้น โดยการทดแทนตามธรรมชาติและจากการปลูกป่าเพิ่มขึ้นของชุมชนและหน่วยงานของรัฐร่วมกันดำเนินการ 3. การเข้ามาให้ความรู้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปรับเปลี่ยนระบบการปลูกพืช เพื่อช่วยลดปัญหาการบุกรุกพื้นที่และลดการพังทลายของหน้าดินหรือ Erosion ได้มาก

4.4 บ้านป่าเกี๊ยะใหม่ อำเภอเชียงดาว

4.4.1 ประวัติความเป็นมาของบ้านป่าเกี๊ยะใหม่

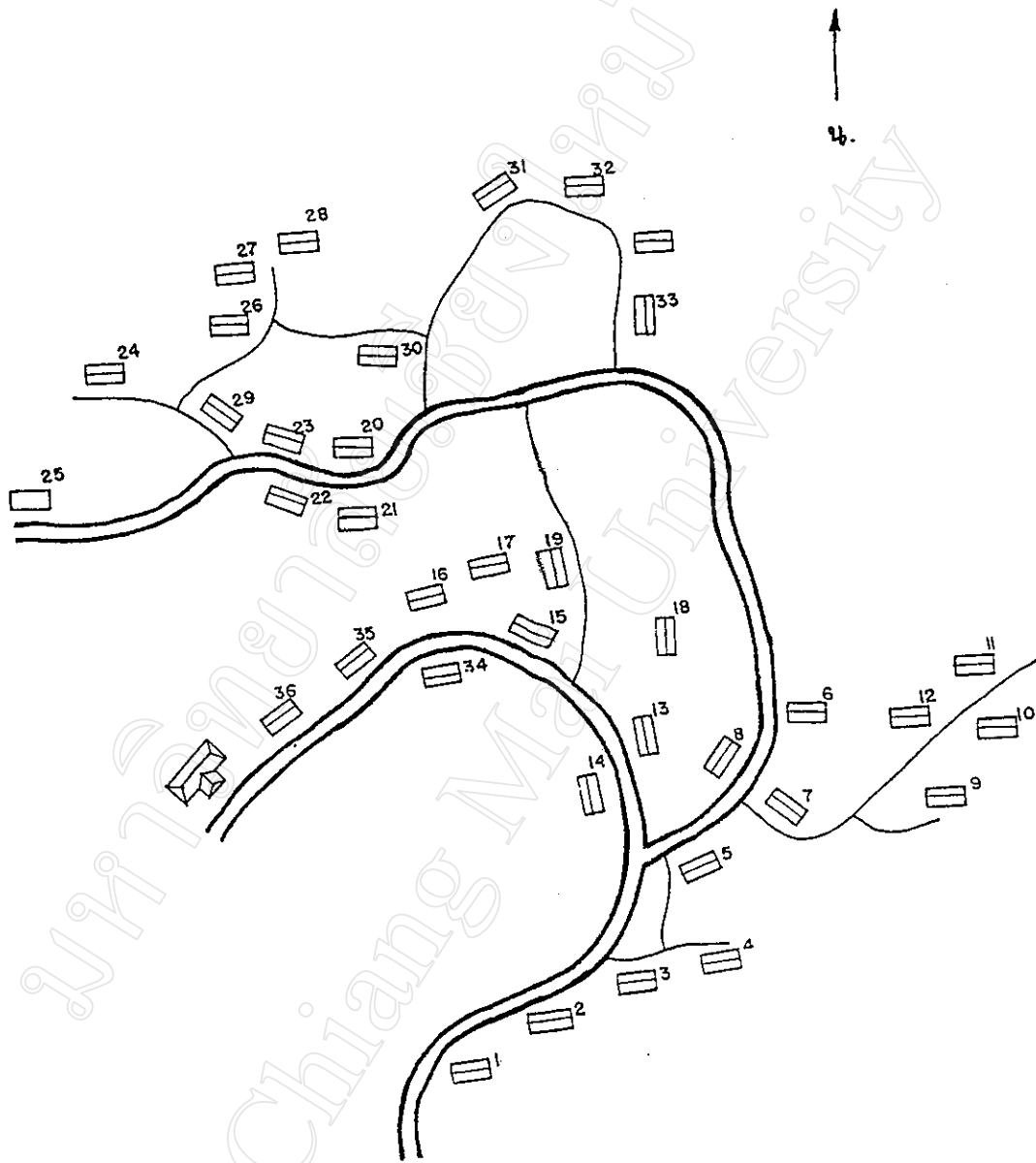
ชุมชนบ้านป่าเกี๊ยะใหม่ อยู่ในเขตอำเภอเชียงดาวจังหวัดเชียงใหม่ เป็นชุมชนที่มีขนาดค่อนข้างเล็กโดยมีจำนวนผู้อยู่อาศัยเพียง 27 ครัวเรือน รวม 141 คน (ข้อมูล : ศูนย์จัดการต้นน้ำที่ 2 ส่วนอนุรักษ์ต้นน้ำ สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ , 2541) ในขณะที่ชุมชนบ้านน้ำมีถึง 58 ครัวเรือน และมีประชากรรวม 331 คน โดยมีพื้นที่อยู่ในเขตของป่าสงวนแห่งชาติป่าเชียงดาว อำเภอเชียงดาว พื้นที่ศึกษาบ้านป่าเกี๊ยะใหม่แห่งนี้อยู่เลยจากบ้านน้ำซึ่งเป็นพื้นที่ศึกษาของผู้เขียนด้วยเช่นกัน แต่อยู่เลยเข้าไปอีกประมาณ 15 กิโลเมตร ซึ่งอยู่ในพื้นที่ดูแลของหน่วยจัดการต้นน้ำ สังกัดศูนย์จัดการต้นน้ำที่ 2 ส่วนอนุรักษ์ต้นน้ำ เช่นเดียวกับชุมชนบ้านน้ำ โดยจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2517 ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่มีพระราชดำริให้ทำการฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำลำธารบริเวณดอยสามหมื่น เนื่องจากสภาพป่าไม้ของต้นน้ำในบริเวณดังกล่าว ได้ถูกตัดทำลายเสียหายลงเป็นจำนวนมาก โดยเริ่มจากโครงการหลวงภาคเหนือ ได้มีหนังสือที่ 128/2571 ลงวันที่ 20 สิงหาคม 2517 ให้กองอนุรักษ์ต้นน้ำ (ในขณะนั้น) กรมป่าไม้ เข้าดำเนินการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูสภาพต้นน้ำลำธาร ที่ดอยสามหมื่น จำนวน 200 ไร่ ตลอดจนการส่งเสริมให้ชาวเขามีการปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดอื่นทดแทนการปลูกฝิ่น โดยความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย

ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่ของชุมชนบ้านป่าเกี๊ยะใหม่ เป็นภูเขาสลับซับซ้อนและสูงชันมาก คล้ายคลึงกับพื้นที่ศึกษาที่บ้านน้ำ โดยเป็นแหล่งของต้นน้ำแม่แดงที่มีความสำคัญต่อชีวิตและความ เป็นอยู่ของประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอแม่แดง อำเภอแมริม และอำเภอเมือง เชียงใหม่ และเนื่องจากพื้นที่ศึกษาที่บ้านป่าเกี๊ยะใหม่นี้ อยู่ไม่ไกลจากบ้านน้ำมากนัก อีกทั้งยังมีสภาพของป่าไม้ และความสูงที่ใกล้เคียงกันที่ระดับ 1,500 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง จึงทำให้มีอุณหภูมิเฉลี่ย อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ตลอดจนปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยตลอดทั้งปี ที่วัดได้มีค่าเท่ากับที่บ้านน้ำดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 แสดงภูมิอากาศและปริมาณน้ำฝนของบ้านป่าเกี๊ยะใหม่ อำเภอเชียงดาว

ข้อมูล	ปริมาณ
อุณหภูมิ เฉลี่ย (องศาเซลเซียส)	18.9
อุณหภูมิ สูงสุดเฉลี่ย (องศาเซลเซียส)	24.4
อุณหภูมิ ต่ำสุดเฉลี่ย (องศาเซลเซียส)	13.4
ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)	1,764.0

ที่มา : ข้อมูลหน่วยจัดการต้นน้ำห้วยน้ำ 2538

แผนภูมิที่ 19 แสดงแผนที่ชุมชนบ้านป่าเกี๊ยะใหม่ อำเภอเชียงดาว

▭ แสดงตำแหน่งบ้านในชุมชน

🏫 แสดงตำแหน่งโรงเรียนในชุมชน

4.4.2. ข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติ

สภาพพื้นที่ป่ารอบหมู่บ้านป่าเถะใหม่ ได้ถูกทำลายลงไปค่อนข้างมากไม่เหมือนกับที่บ้านน้ำรูที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์มากกว่า อาจสืบเนื่องมาจากการที่บ้านน้ำรูอยู่ใกล้กับหน่วยจัดการต้นน้ำของกรมป่าไม้มากกว่าทำให้มีการดูแลและตรวจตราทั่วถึงมากกว่าที่บ้านป่าเถะใหม่ ในขณะที่บ้านป่าเถะใหม่ที่อยู่เลยเข้าไปอีกประมาณ 15 กิโลเมตรนั้น ผู้เขียนพบว่าไม่มีหน่วยงานของกรมป่าไม้ที่เกี่ยวข้องเข้าไปจัดตั้งหรือเข้าไปดูแลจึงทำให้ที่นี่ยังมีการล่าสัตว์หรือยิงนกค่อนข้างมากและจากสภาพพื้นที่และความสูงจากระดับน้ำทะเลที่ใกล้เคียงกับบ้านน้ำรู ทำให้สามารถจำแนกทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ได้เป็น 2 ประเภทเหมือนกัน คือ ป่าผลัดใบและป่าไม่ผลัดใบ

1.1 ป่าไม่ผลัดใบ พบได้ในพื้นที่ที่มีความสูงเกินกว่า 1,000 เมตรจากระดับน้ำทะเล โดยมีสภาพป่าเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

- ป่าสน ส่วนที่เป็นป่าสนมักพบขึ้นกระจายอยู่ทั่วไปเป็นหย่อมๆ ในบริเวณพื้นที่สูง ไม้ที่สำคัญที่พบในป่าแบบนี้คือ สนสามใบและสนสองใบ

- ป่าดิบเขา ซึ่งปัจจุบันในพื้นที่ดังกล่าวมีเหลืออยู่ไม่มากนัก พรรณไม้ที่พบได้แก่ ก่อเดือย ก่อแป้น ทะโล้ จำปีป่า หว่า กายาน มะขามป้อมคง ส่วนไม้พื้นล่างที่พบส่วนมากเป็นพวกเฟิร์นและมอส

1.2 ป่าผลัดใบ พบในพื้นที่ที่มีความสูงน้อยกว่า 1,000 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ประกอบด้วย ป่า 3 ลักษณะที่ขึ้นกระจายอยู่ทั่วไป ได้แก่

- ป่าทุ่งหญ้า พบตามบริเวณที่เคยถูกแผ้วถางเพื่อปลูกพืชหรือที่เคยเป็นไร่ร้างเก่า พืชที่พบมากที่สุดในการป่าหญ้าคา คือ หญ้าขโม่ง หญ้าเห็ด หญ้าขนตาช้าง

- ป่าเต็งรัง หรือที่เรียกในอีกหลายชื่อว่า ป่าแดง ป่าพะ ป่าโคก ลักษณะทั่วไปเป็นป่าโปร่ง พรรณไม้ที่สำคัญที่พบได้แก่ เต็ง รัง เหียง พวง คราด พยอม สมอไทย ตะแบก เลือดแสลงใจ รกฟ้า ส่วนไม้พื้นล่างที่พบมากได้แก่ มะพร้าวเต่า ปมป้าง ปรง และโจด

- ป่าเบญจพรรณหรือที่เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ป่าผลัดใบผสม มีลักษณะเป็นป่าโปร่งสลับกับมีไม้ชนิดต่างๆ ขึ้นอยู่กระจายทั่วไป พรรณไม้ที่สำคัญที่พบในป่าลักษณะนี้คือ สัก ประดู่แดง มะค่าโมง เสลา อ้อยช้าง สมพง มะเกลือ ตะแบก ชาน ยมหอม เก็ดดำ เก็ดแดง ยมหิน นอกจากนี้ยังมีไม้ที่สำคัญ เช่น ไม้ป่า ไม้ซาง ไม้รวก และไม้ไร่ เป็นต้น

ลักษณะเด่นของพื้นที่ และพื้นที่ที่มีความเปราะบางต่อระบบนิเวศได้แก่ พื้นที่ป่าต้นน้ำบริเวณคอยช้าง ที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ถึง 1,952 เมตร และเป็นจุดที่สูงสุดของบริเวณคอยสามหมื่นด้วย โดยมีพืชพรรณและชนิดของสัตว์ที่พบคล้ายคลึงกันกับป่าดึกดำบรรพ์ที่พบบนยอดคอยอินทนนท์ เช่น กุหลาบพันปีและไม้อิงอาศัยชนิดต่างๆ นกที่พบได้แก่ นกสีวะหางสี

ตาล นกกระรางหัวแดง นกจู้เต็นจิว นกยอดหญ้าสีเทา และผู้เขียนเชื่อว่าบริเวณดังกล่าวน่าจะพบว่ นกกินปลีหางยาวเขียวได้ด้วยหากมีการสำรวจอย่างจริงจัง ที่สำคัญที่สุดคือ บริเวณดังกล่าวยังเป็น แหล่งกำเนิดของต้นน้ำที่สำคัญ 2 สาย คือ น้ำแม่แดงและน้ำแม่ปาย

ส่วนพรรณไม้ประเภทไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม ไม้พื้นล่างที่สำคัญที่พบในพื้นที่ แบ่งได้ตามลักษณะ คือ

- ไม้พื้นล่างที่สำคัญ คือ เฟิร์นชนิดต่างๆ จำปา สาบหมา และหวาย
- ไม้พุ่มที่สำคัญคือ มะขามป้อม ตะไคร้ต้น ใผ่ไร่ ใผ่บง ใผ่ซาง ใผ่รวก และใผ่ป่า
- ไม้ยืนต้นที่สำคัญ คือ มะไฟป่า ก่วมแดง เต็ง รัง อบเชย ทะโล้ และไม้ก่อชนิดต่างๆ

สำหรับชนิดของนกและสัตว์ป่าที่พบในบริเวณบ้านป่าเกี๊ยะใหม่นั้นผู้เขียนพบว่าที่นี่ยังมี การล่าสัตว์อยู่ค่อนข้างมากอย่างที่กล่าวไว้ในตอนแรก โดยอาจมีสาเหตุเนื่องมาจากการเป็นชุมชนที่ อยู่ลึกเข้าไปอีกมาก ทำให้การดูแลควบคุมเป็นไปอย่างไม่ทั่วถึง ดังนั้นผู้เขียนจึงพบเพียงสัตว์ขนาดเล็ก เช่น กระรอก กระแต ส่วนสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมอื่นๆ ที่พบได้ เช่น เก้ง หมูป่า และอีเห็นเป็นต้น ส่วนชนิดของนกที่พบยังมีค่อนข้างมากและความหลากหลายสูง แต่จะไม่พบนกที่หายากหรือใกล้ สูญพันธุ์อย่างไก่อีฟ้าหางลายขวาง เหมือนที่พบในพื้นที่ศึกษายานน้ำรุ ส่วนไก่อีฟ้าและนกกกระท่ายัง พอมืออยู่บ้างแต่ไม่มากนัก ที่น่าสนใจคือ พื้นที่ศึกษายานป่าเกี๊ยะใหม่แห่งนี้พบชนิดของนกในกลุ่มที่ กินแมลงเป็นอาหารค่อนข้างมากทั้งชนิดและจำนวน โดยมีหลายชนิดที่ค่อนข้างหายาก อย่างเช่น นก กินแมลงคอยลาย เป็นต้น

4.4.3. ข้อมูลชุมชนและรอบพื้นที่

ชุมชนบ้านป่าเกี๊ยะใหม่ประกอบด้วยชาวเขาเผ่าลีซอ มากถึงร้อยละ 60 ของจำนวนประชากร ทั้งหมดในหมู่บ้าน ที่เหลือนอกจากนี้เป็นชาวเขาเผ่าอื่น เช่น มูเซอ จีนฮ่อและกะเหรี่ยง โดยมีคน พื้นเมืองอาศัยอยู่น้อยที่สุด ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีบางส่วนที่ยังคงนับถือผี หรือนับถือ ศาสนาคริสต์ควบคู่ไปกับการนับถือผี มีการตั้งผู้นำชุมชนและคณะกรรมการของหมู่บ้านขึ้นมาเพื่อ ดำเนินการจัดการระเบียบของชุมชน การวางกฎเกณฑ์ข้อบังคับต่างๆ ส่วนการเดินทางเข้าไปศึกษา ในพื้นที่เหล่านี้มีความยากลำบากมากกว่าการเข้าพื้นที่บ้านห้วยน้ำรุพอสมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน ฤดูฝน

ประชากรในพื้นที่ศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก รองลงมาคืออาชีพ รับจ้าง ซึ่งเป็นการรับจ้างทั้งจากภายในหมู่บ้านเองและจากต่างหมู่บ้าน โดยส่วนใหญ่เป็นงานที่เกี่ยวข้อง กับงานการเกษตร ลักษณะการอยู่อาศัยของประชากรในพื้นที่บ้านป่าเกี๊ยะใหม่แห่งนี้สามารถแบ่ง ออกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ชาวไทยพื้นเมือง อาศัยอยู่ในพื้นที่ลุ่มต่ำ ส่วนมากมีเอกสารสิทธิในที่ดินทำกิน พืชที่ปลูกได้แก่ ข้าวนาดำ ถั่วเหลือง สวนลำไย มะม่วง ส้ม และเลี้ยงสัตว์เพื่อใช้เป็นแรงงาน เช่น โค กระบือ

2. ชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยง มักอาศัยอยู่บนพื้นที่สูงปานกลาง โดยการจัดเป็นชุมชนเล็กๆ แทรกอยู่ในป่า ทำการเกษตรเพื่อยังชีพ เช่น ปลูกข้าวไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และปลูกไม้ผลเพื่อการค้า สัตว์เลี้ยงได้แก่ กระบือ สุกร ไก่

3. ชาวไทยภูเขาเผ่าลีซอ อาศัยอยู่บนพื้นที่สูงซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร จัดเป็นชุมชนขนาดใหญ่ ทำไร่ในเชิงเศรษฐกิจมากกว่าเพื่อการยังชีพ พืชที่ปลูกได้แก่ ข้าวไร่ ข้าวโพด ฝิ่น ถั่วแดง เผือก กะหล่ำปลี สัตว์ที่เลี้ยงได้แก่ ไก่ สุกร และโค

ปัจจุบันจากการที่มีหน่วยงานจากกรมป่าไม้และกรมส่งเสริมการเกษตรเข้าไปดูแลและแนะนำการทำเกษตรที่ถูกต้องให้กับเกษตรกรและชาวเขาในพื้นที่ทำให้พวกเขาเริ่มมีความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เริ่มมีการทำแนวอนุรักษ์ดินและน้ำโดยการใช้หญ้าแฝกหรือวัชพืช มีการจัดการพื้นที่ป่าใช้สอยและพื้นที่ป่าอนุรักษ์อย่างเป็นระบบระเบียบมากขึ้น ภายใต้อาณัติของผู้นำและคณะกรรมการของหมู่บ้านป่าเกี๊ยะใหม่ ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่แห่งนี้ คือ

1. จากการปรับเปลี่ยนระบบการปลูกพืชที่ถูกต้องและเหมาะสมช่วยลดปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า และลดการเกิดการพังทลายของหน้าดินได้มาก
2. ปัญหาการล่าสัตว์ยังคงมีอยู่บ้างแต่ไม่มากนัก
3. ป่าที่ถูกทำลายเริ่มมีการฟื้นตัวโดยการทดแทนตามธรรมชาติและจากกิจกรรมที่กรมป่าไม้และชุมชนร่วมกันดำเนินการ เช่นการปลูกป่า
4. ชุมชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการจัดการและป้องกันทรัพยากรมากขึ้น